

8. Kolikošno plačilo dobivajo sirar in njegovi pomaganci?

9. Koliko mleka se na dan in koliko sploh predela?

10. Kteri so glavni izdelki, kteri ne? se li rabi gorkomer, da se na tanko določi stopinja gorkote?

11. Kako se porabi sirotka?

12. Kako se prodajajo mlekarski izdelki, kolikošen kup imajo?

13. Koliko je bilo mlekarskih izdelkov v poletju 1870. leta in koliko prejšnja leta? Koliko denarja se je prejelo za to? Koliko se more odšteti za stroške? Kolikošen je bil čisti znesek, ki se je razdelil med družbenike?

Predložene prošnje se bodo dale v presojevanje izbranemu odboru izvedencev; ako bo treba, pojdejo ti odborniki tudi pregledovat mlekarnice in družbe, ki se za darila poganjajo.

Prisodila in razdelila se bodo darila konec l. 1871.

Ako med prosilci nobeden ne zasluži celega darila, bode c. kr. ministerstvo razpisana darila le deloma podelilo.

C. kr. ministerstvo kmetijstva na Dunaji 3. maja 1870.

Národne stvari.

Kako se nam je pri volitvah obnašati?

Na to vprašanje odgovarja štajarski „Slov. Gosp.“ tako-le:

„Kmalu bodo po vsej Sloveniji volitve. Te volitve bodo za nas Slovence morda odločivnejše, nego so bile vse prejšnje. Ne samo sramota za nas bi bilo, ako bi zmagali tujci in prijatelji tujcev, sovražniki naše domače besede in domače slovenske šege, bila bi tudi neizmerna škoda za našo prihodnost. Čas hiti naprej, v Avstriji in Evropi reči strahovito hitro zoré; kamor pogledamo, povsod je nezadovoljnost, povsod kipí in hrumí. Tako se moramo Slovenci vprašati: kaj bo v prihodnosti z nami? Tujec nas bode v gospodarstvo dobil popolnoma, ako se ne pripravljamo, ako se na vso moč ne branimo.

Narodni slovenski poslanci so naša glavna bramba! Da se izvolijo zdaj povsod po Slovenskem narodni slovenski poslanci, da nemškutarstvo na vrh ne pride: v to si moramo prizadevati z vsemi močmi, z vsem pogumom in z vso mogočo delavnostjo.

Že so volitve razpisane. Toraj moramo se organizirati, moramo delati in resno agitirati začeti, kajti gotovo je, da bosta nemški liberalizem in slovensko nemškutarstvo svoje mreže čez našo deželo prepregla in lovila v svoje zanjke slovensko ljudstvo. Te mreže nam je odvažno povsod trgati.

Volili se bodo najprej volilni možje. Ti morajo Slovenci biti, morajo prvotnim volilcem prej obljubiti, da volijo le slovenskega, vseskozi narodnega kandidata. Da se bo pa to zgodilo, treba je, da vsak izobražen in podučen Slovenec, vsak, komur je blagor domovine svet, precej začne delati, volilce podučevati. Pustimo ves prepír, ves razloček stanov, različna stališča: narodnjaki, domoljubi bodimo. Zdaj gré za našega naroda prihodnost; resen je čas, zato bodi naše delo tudi resno in možato in neutrudljivo. Kdor imaš priliko, imej voljo, pojdi okrog volilcev, govori, prepričaj! Kdor imaš znanje, piši jim, če govoriti ne moreš. Stvar naša je pravična, narod naš je bister, Slovenec hitro sprevidi, kaj je prav in dobro, kaj je njegova pravica. Al rok ne smemo križem držati, besede ne varovati, da nemškutar in sovražnik z zvijačo Slovenca ne prevari.

V vsakem okraji naj se poseben odbor ustanovi,

skupno delo je izdatnejše delo. Odbor naj skrbi, da ne bo noben kraj zapuščen in nepodučen, da bodo volilni možje samostojni, neustrašljivi in pravi naši možje. Nihče naj se delu ne odteguje. Vsak naj bo delaven, kakor da bi na samo njegovem delu slonel dober izid.

Ako bomo ravnali tako, bode zmaga naša, kar daj Bog in junaško delo!“

Mnogovrstne novice.

* *Prav po birokratičnem uradništvu.* V Marija-Teresioplju na Ogerskem je nekemu ubogemu očetu, ki ima mnogo otrok, zgorelo 28 gold. v bankovcih, ktere je z velikim trdom skupaj spravil za najemnino. Mali košček bankovca, ki je še rešen bil, pošlje ministerstvu s prošnjo, v kateri je popisal svojo veliko nadlogo in prosil, naj se mu denar nadomesti. Čez tri mesece je res dobil 30 kr. za oni košček bankovca, ob enem pa tudi eksekucijo, da mora plačati 1 gold., ker pismo na ministerstvo ni imelo koleka. Tako se pomaga ubogim!

Kralj Matjaž.

Po národni pravljici zložil M. T.

V železji stoka kraljič, obdaja ga zidovje,
Al vedno kakor nekdaš še misli na domovje,
Še zmerom bolj ga peče in širi se plamen,
Ki ga poprej gojil je v osrčji noč in den.

Pod žarnim, svetlim solncem nikdar ni imel pokoja,
Si vedno s čela brisal je gorke srage znoja;
Vodila ga je Vila skoz vés slovenski rod
Kazuje, kak zatira sovražnik ga povsod.

Je videl, kako brate tišče krvavi žulji,
Je videl, kak gostijo med njimi se kregulji,
Je videl, kako peša in hira národnost,
Kak se pravica jemlje, kak zgublja se prostost.

To vsekalo v osrčji krvave mu je rane,
Pa vendar brate budit s pogumom gré zaspane,
Od moža k možu spéha, k zavednosti budí,
Prostost, domovje, pravo ljubiti je učí.

Ko blisek glas budeči junake vse prešine,
In misel misel dviga: sovražnik naj pogine!
Vse grabi za orožje, za rojem stopa roj,
Vse gré za staro pravdo, za dom, svobodo v boj.

Vse giblje se in ziblje, po holmcih žge gromade,
Ruší trdnjave trde, zažiga stare grade;
In šum in hrum se čuje, zvenčí orožja lom,
Kar diha, lazi, hodi, vse bije se za dom.

In kralj Matjaž pred njimi na čilem vrancu jaha
V oklepi in čeladi, v desnici z mečem maha,
Se bije, tolče, brani kot ljuti oroslan,
Al zadnjič vendar vpeša s sovražniki obdan.

Nit klanje ne pomaga, a nit krvi potoci,
Matjaž stoji premagan v sovražnikovi roci,
V verige ga oklene nasprotnikov druhal,
In hrum njegov vojaški je vtihnil odsihmal.

In tamkaj zdajci biva med pustimi zidovi,
Na rokah in nogah so trdi mu okovi;
Al bolj kot nekdaš peče ga zdaj Slovenov stok,
Še bolj kot nekdaš grize ga zdaj Slovenov vrok.

Ne vé, kdaj noč napoči, kdaj zlatna zarja sine,
Ne seže glasno petje do njega tje v zidine.
Odkar prebiva tukaj brez vsacega sledú,
Nobeno zemsko bitje ne dramí ga mirú.